

Jobcentre svigter unge ledige

Kun seks ud af ti forsikrede ledige startede i deres første aktiveringsforløb inden tidspunktet for ret og pligt til aktivering i november 2009. Værst ser det ud for de unge under 30 år, hvor det kun er fire ud af ti, der påbegyndte første tilbud inden tidspunktet for ret og pligt. Analysen viser, at de ledige aktiveres senere end hidtil antaget, samt at Jobcentrene står over for en kolossal udfordring, hvis de skal overholde de nye regler, der trådte i kraft ved årsskiftet.

af Senioranalytiker **Jes Vilhelmsen**

22. februar 2010

Analysens hovedkonklusioner

- AEs beregninger viser, at kun seks ud af ti forsikrede ledige startede i første aktiveringsforløb inden tidspunktet for ret og pligt til aktivering i november 2009. Værst ser det ud for de unge under 30 år, hvor kun fire ud af ti ledige blev aktiveret inden tidspunktet for ret og pligt.
- Beskæftigelsesministeriets opgørelser af rettidigheden ligger omkring 20 procent point højere end AEs. Det skyldes, at Beskæftigelsesministeriet først måler rettidigheden otte uger senere end tidspunktet for ret og pligt. Baggrunden for det er formentligt, at der frem til årsskiftet ikke var krav i lovgivningen om, hvornår tilbuddet skulle starte.
- Fra årsskiftet er reglerne om rettidig aktivering ændret. Det er nu anført i loven, at aktiveringen skal være påbegyndt senest inden tidspunktet for ret og pligt. AEs opgørelse afspejler netop de nye lovkrav, dog på data fra november 2009, hvor det gamle regelsæt var gældende. Analysen viser, at Jobcentrene står over for en kolossal udfordring.

Kontakt

Senioranalytiker
Jes Vilhelmsen
Tlf. 33557721
Mobil 30687095
jv@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Jobcentrene svigter unge ledige

Den 1. januar 2010 trådte nye regler i kraft for rettidig aktivering af forsikrede ledige. Nu skal de forsikrede ledige påbegynde første aktiveringsforløb senest inden tidspunktet for ret og pligt til aktivering nås. Tidligere skulle den ledige blot have et tilbud om aktivering inden tidspunktet for ret og pligt, mens der ikke var krav om, hvornår aktiveringen skulle starte. Med andre ord skulle Jobcentret tidligere blot have afgivet tilbuddet til den ledige inden tidspunktet for ret og pligt.

I denne analyse har vi undersøgt, hvor mange forsikrede ledige der faktisk starter deres aktiveringstilbud inden tidspunktet for ret og pligt. Fremgangsmåden i analysen er, at vi har anvendt de nye regler, der har været gældende fra årsskiftet 2010, på ledighedstallene frem til november måned 2009. Ud fra analysens resultater kan man derfor ikke konkludere, at Jobcentrene brød loven i november 2009. Men analysen viser, at de forsikrede ledige får første aktiveringstilbud senere end hidtil antaget, samt at Jobcentrene står over for en kolossal udfordring, hvis de ledige skal aktiveres inden for de nye tidsfrister, der har været gældende siden årsskiftet. Indsatsen halter især for de under 30-årige.

I november måned 2009 var det kun seks ud af ti forsikrede ledige, der startede i deres første aktiveringsforløb inden tidspunktet for ret og pligt til aktivering. Det ses af tabel 1. Værst ser det ud for unge under 30 år, hvor kun fire ud af ti startede i et aktiveringsforløb inden tidspunktet for ret og pligt. Det er altså under hver anden forsikrede ledig under 30 år, der starter i aktivering inden tidspunktet for ret og pligt.

Tabel 1. Første aktiveringstilbud til tiden, september 2009-november 2009 (andele i pct.)

	sep-09	okt-09	nov-09
Under 30 år	32,2	34,9	41,3
30-59-årige	71,9	75,1	75,6
Over 60 år	56,8	58,2	57,0
I alt	54,3	56,4	61,4

Anm: Beregningerne omfatter kun dagpengemodtagere og er baseret på dagpengemåneder. I målgruppen indgår ledige, der har opnået hhv. 13 ugers sammenlagt ledighed (unge under 30 år der har opnået 13 ugers sammenlagt ledighed efter den 3. august 2009), 26 ugers sammenlagt ledighed (over 60-årige og unge under 30 år der havde været ledige i sammenlagt 13 uger før den 3. august 2009) og 39 ugers sammenlagt ledighed (30-59-årige). Derudover er der tilføjet et kriterium om, at de ledige skal have været fuldtidsledige i fire uger inden tidspunktet for ret og pligt til aktivering. Der er ikke taget højde for, at aktiveringsforløbet skal have en varighed på hhv. 4 og 26 uger.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Blandt de 30-59-årige er det kun knap 76 procent, der aktiveres inden tidspunktet for ret og pligt, mens det gælder for godt 61 procent af de over 60-årige.

Med de nuværende regler skal de under 30-årige senest påbegynde første aktiveringsforløb inden tre måneders ledighed, mens tidspunktet for de 30-59-årige er ni måneder, og de 60-årige skal starte aktiveringen senest efter seks måneders sammenlagt ledighed.

Beskæftigelsesministeriets opgørelsesmetode løfter rettidigheden

Beskæftigelsesministeriet beregner ligeledes rettidigheden af Jobcentrenes indsats. Som det fremgår af tabel 2, har Beskæftigelsesministeriet beregnet, at 80,9 procent af de forsikrede ledige fik deres første aktiveringsforløb til tiden i november måned 2009. Som det fremgår af tabellen, ligger Beskæftigelsesministeriets egne målinger af rettidigheden omkring 20 pct. point højere end AEs beregninger.

Tabel 2. Beskæftigelsesministeriets og AEs opgørelser af rettidigheden (andele i pct.)

	sep-09	okt-09	nov-09
AE	54,3	56,4	61,4
Beskæftigelsesministeriet (Jobindsats.dk)	89,0	80,3	80,9

Anm: Se anmærkning under tabel 1. Beskæftigelsesministeriets tal for september i tabellen er 0,3 procent point lavere end det tal, som findes i Jobindsats.dk. Det skyldes, at der ikke er overensstemmelse mellem summen af aktiverede til tiden og undergrupperne opdelt på alder i Jobindsats.dk for september 2009. Derudover viser de bagvedliggende tal, at vi også rammer Beskæftigelsesministeriets rettidighed på aldersgrupper ret præcist.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM samt Jobindsats.dk.

Denne forskel skyldes, at Beskæftigelsesministeriet ikke måler rettidigheden ved tidspunktet for ret og pligt til aktivering, men først otte uger senere end dette tidspunkt¹. Som det fremgår af tabel 3, er der god overensstemmelse mellem AEs og Beskæftigelsesministeriets tal, når vi måler rettidigheden otte uger senere end AEs opgørelse i tabel 1 og tabel 2. Altså omkring to måneder senere end tidspunktet for ret og pligt til aktivering. Beskæftigelsesministeriets opgørelse løfter derfor rettidigheden sammenlignet med AEs opgørelse. Det betyder samtidig, at de ledige aktiveres senere end hidtil antaget.

Tabel 3. Dokumentation af Beskæftigelsesministeriets beregningsmetode

	sep-09	okt-09	nov-09
AE (opgjort 8 uger senere end tidspunktet for ret og pligt)	87,4	80,3	82,0
Beskæftigelsesministeriet (Jobindsats.dk)	89,0	80,3	80,9

Anm: Se anmærkning under tabel 1. Beskæftigelsesministeriets tal for september i tabellen er 0,3 procent point lavere end det tal, som findes i Jobindsats.dk. Det skyldes, at der ikke er overensstemmelse mellem summen af aktiverede til tiden og undergrupperne opdelt på alder i Jobindsats.dk for september 2009.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM samt Jobindsats.dk.

Det, at Beskæftigelsesministeriet først måler rettidigheden otte uger senere end tidspunktet for ret og pligt, skal formentlig ses i sammenhæng med, at der frem til årsskiftet var temmelig meget elastik i lovgivningen. Før årsskiftet var det som nævnt ikke eksplicit anført i loven, at aktiveringen skulle være påbegyndt inden tidspunktet for ret og pligt, men blot at Jobcentret skulle have afgivet tilbuddet til den ledige inden denne tidsfrist. Da der ikke opsamles data for, hvornår Jobcentrene har afgivet første tilbud, men kun hvornår de ledige er startet i tilbuddet, har det ikke tidligere været muligt at måle rettidigheden over for de forsikrede ledige i forhold til lovgivningen. Baggrunden for først at måle rettidigheden otte uger senere end tidspunktet for ret og pligt skal formentlig ses i det lys.

¹ Det er tidligere fremgået af Beskæftigelsesministeriets hjemmeside, Jobindsats.dk, at der blev tillagt otte uger til tidspunktet, hvor den ledige har ret og pligt til tilbud i opgørelser af rettidigheden. I beskrivelsen af beregningsmetoden på Jobindsats.dk fremgik det i maj 2007: "Der tillægges 8 uger til overgangstidspunktet 26 hhv. 52 uger som den periode, hvor tilbuddet kan nå at starte. Personer, der er påbegyndt et tilbud inden for henholdsvis 34 og 60 uger, opgøres således som aktiveret til tiden". Tidspunktet for ret og pligt til aktivering var 52 uger på det tidspunkt. I dag fremgår det ikke af Jobindsats.dk, at rettidigheden først måles otte uger senere end tidspunktet for ret og pligt.

Jobcentrene står overfor en kolossal udfordring

Tallene viser, at Jobcentrene står over for en kolossal udfordring, hvis de forsikrede ledige skal starte i første aktiveringstilbud til tiden fra januar 2010, hvor de nye regler trådte i kraft. Udover de nye regler for rettidighed er Jobcentrene også presset af den stigende ledighed, hvor stadigt flere skal aktiveres². Samtidig ser det ud som, at Jobcentrene har svært ved at løfte opgaven med den fremrykkede aktivering over for de forsikrede ledige under 30 år, der trådte i kraft den 1. august 2009.

På trods af at Beskæftigelsesministeriet først måler rettidigheden otte uger senere end tidspunktet for ret og pligt, var det kun omkring syv ud af ti forsikrede ledige under 30 år, der fik første tilbud til tiden i november 2009, jf. Beskæftigelsesministeriets egne tal fra Jobindsats.dk.

I en tid hvor ledigheden og ikke mindst langtidsledigheden er i voldsom vækst, er det bekymrende, at den aktive arbejdsmarkedspolitik ikke fungerer. Hvis det er rammerne, der er for firkantede til, at Jobcentrene kan levere varen, bør man naturligvis se på det. Indtil videre er taberne de unge ledige. For uanset om man anvender AEs eller Beskæftigelsesministeriets opgørelsesmetode, kan man - målt ud fra rettidigheden - konkludere, at de unge ledige svigtes.

² AE skrev om dette i analysen "Tsunami-varsel i de kommunale jobcentre", juni 2009.